

WYDZIAŁ MATEMATYKI**KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa w języku polskim **Układy Dynamiczne i Teoria Ergodyczna**Nazwa w języku angielskim **Dynamical Systems and Ergodic Theory**

Kierunek studiów (jeśli dotyczy):

Specjalność (jeśli dotyczy):

Stopień studiów i forma: **III stopień**Rodzaj przedmiotu: **Wydziałowy kurs podstawowy**Kod przedmiotu **MAP1306**Grupa kursów **TAK/ NIE***

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	30				
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	90				
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	3				
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)	2				
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1				

*niepotrzebne skreślić

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. Podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu Topologii, Teorii Miary i Analizy Funkcjonalnej.
2. Kompetencje w zakresie docierania do uzupełniających obszarów wiedzy i umiejętności

CELE PRZEDMIOTU

C1 Student zapozna się z wybranymi pojęciami Teorii Układów Dynamicznych w tym Teorii Ergodycznej i główne twierdzenia dotyczące tych pojęć.

C2 Student pozna powiązania pojęć Teorii Układów Dynamicznych z pojęciami innych działami matematyki, takimi jak Procesy Stochastyczne, Równania Różniczkowe, czy Teoria Liczb.

C3 Student nabeździe umiejętność posługiwania się wybranymi narzędziami Teorii Układów Dynamicznych do rozwiązywania problemów w tym z innych dziedzin matematyki i fizyki.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Z zakresu wiedzy:

PEK_W01 Posiada wiedzę dotyczącą metod Teorii Układów Dynamicznych

PEK_W02 Zna powiązania i zastosowania pojęć Teorii Układów Dynamicznych w innych działach matematyki

Z zakresu umiejętności:

PEK_U01 Ma umiejętności związane z metodyką i metodologią badań naukowych

PEK_U02 Potrafi kreować i samodzielnie prowadzić badania naukowe

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEK_K01 Jest świadomy roli współpracy, w tym międzynarodowej

PEK_K02 Ma świadomość wagi prowadzenia działalności naukowej

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
Wy1	Abstrakcyjne pojęcie układu dynamicznego z działaniem grupy lub półgrupy, przykłady.	2
Wy2	Topologiczne układy dynamiczne, tranzytywność, minimalność, powracanie, faktory, sprzężenie, pary proksymalne, pary asymptotyczne. Chaos Li-Yorke’a	2
Wy3	Układy symboliczne, własności, charakteryzacja, zastosowania	2
Wy4	Powiązania układów symbolicznych z Teorią Liczb – zbiory IP i inne. Wzminaka o hipotezie Sarnaka.	2
Wy5	Transformacje zachowujące miarę, Faktory i izomorfizm. Przypomnienie podstawowych twierdzeń: Poincare o powracaniu Lemat Rohlina i Ergodyczne Twierdzenie Birkhoffa. Powiązanie z procesami stochastycznymi.	2
Wy6	Miary niezmiennicze w układzie topologicznym, sympleks miar. Wzmianka o hipotezie Furstenberga.	2
Wy7-8	Własności spektralne układu dynamicznego. Operator Koopmana i Markowa. Twierdzenie spektralne. Widmo punktowe, widmo dyskretne miarowe i topologiczne. Równociągłość. Faktor maksymalny jednakowo ciągły, Faktor Kroneckera, Obroty grup. Twierdzenie Halmosa – von Neumanna	4
Wy9	Mieszanie i słabe mieszanie. Układy Bernoulli’ego.	2
Wy10-12	Różne konstrukcje układów dynamicznych: układy indukowane, zawieszenie, produkty skośne, rozszerzenia grupowe, rozszerzenia semikocyklowe, potoki specjalne, elementy teorii Układów Gładkich (podkova Smale’a).	6
Wy13	Połączenia topologiczne i miarowe. Rozłączność.	2
Wy14	Entropia topologiczna i miarowa. Entropia warunkowa Podaddytywność.	2
Wy15	Zastosowania entropii. Zasada wariacyjna. Twierdzenie Ornsteina.	2
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 wykład
N2 konsultacje
N3 prace pisemne: rozwiązywanie zadań i problemów

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
F1	PEK_U01, PEK_U02, PEK_W01, PEK_W02	uczestnictwo w wykładzie
F2	PEK_W01, PEK_W02, PEK_U01, PEK_U02, PEK_K01, PEK_K02	rozwązywanie zadań i problemów
$P=0.5 \cdot F1 + 0.5 \cdot F2$		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

- [1] Peter Walters: An Introduction to Ergodic Theory, Springer 1982
- [2] Karl Petersen: Ergodic Theory
- [3] J. de Vries: Elements of Topological Dynamics

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- [4] T. Downarowicz: Entropy in Dynamical Systems , Cambridge University Press 2011

OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

PROF. DR HAB. INŻ. TOMASZ DOWNAROWICZ downar@pwr.edu.pl

MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
UKŁADY DYNAMICZNE I TEORIA ERGODYCZNA
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU
I SPECJALNOŚCI

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności (o ile dotyczy)**	Cele przedmiotu***	Treści programowe***	Numer narzędzia dydaktycznego***
PEK_W01 (wiedza)	I3_W06	C1,C2	Wy1-15	N1,N2,N3
PEK_W02	I3_W06	C1,C2	Wy1-15	N1,N2,N3
PEK_U01 (umiejętności)	I3_U02	C2	Wy1-15	N2,N3
PEK_U02	I3_U05	C2,C3	Wy1-15	N2,N3
PEK_K01 (kompetencje)	I3_K01	C3	Wy1-15	N2,N3
PEK_K02	I3_K04	C3	Wy1-15	N2,N3

** - wpisać symbole kierunkowych/specjalnościowych efektów kształcenia

*** - z tabeli powyżej